

IRAK ÜLKE RAPORU

DEVREK TİCARET VE SANAYİ ODASI

2022

* Bu Rapor T.C. TİCARET BAKANLIĞI (<https://ticaret.gov.tr/>)
Sayfasındaki veriler derlenerek bilgi amaçlı hazırlanmıştır.

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Irak Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanı	Abdullatif Reşit
Yüzölçümü (kara)	434.128 km ² (Dünya Bankası)
Başkent	Bağdat
Nüfusu (2022)	42.246.000 (IMF)
Başlıca Şehirleri	Bağdat, Basra, Musul, Kerkük, Erbil
Para Birimi	Irak Dinarı

Coğrafi Konum

Irak'ın Türkiye ve İran sınırına yakın bölgeleri dağlıktır. Çoğunlukla düzlük arazilerden oluşan Irak topraklarının %13'ü tarım alanı, %10'u otlak, %4'ü orman ve çalılıktır. Yine İran sınırında bataklıklar görülmektedir. En önemli akarsuları, kaynağı Türkiye'den doğan Fırat ve Dicle nehirleridir.

Bölgelere göre değişiklik arz eden bir iklimi vardır. Orta kesimde bulunan başkent Bağdat'ta yıllık sıcaklık ortalaması 23°C olup, en sıcak aylar Temmuz ve Ağustostur. Bu aylarda en fazla sıcaklık 43-45°C'dir. Bağdat'ta en soğuk ay 4-16°C ile Ocak'tır. Yağışın en az olduğu aylar 1 mm ortalama ile Haziran-Eylül iken en yüksek yağış ortalamasına sahip ay 28 mm ile Mart'tır.

Siyasi ve İdari Yapı

30 Ocak 2005'te yapılan ilk seçimlerle, yeni anayasayı yapmakla görevli 275 sandalyeli geçiş süreci parlamentosu ve hükümeti oluşturulmuştur. Taslak anayasa 15 Ekim 2005'te düzenlenen bir referandumla Anayasa olarak kabul edilmiştir. Kasım 2009'da seçim kanununda yapılan değişiklikle Temsilciler Meclisi'ndeki sandalye sayısı 325'e yükseltilmiştir.

Başbakan yürütmenin başıdır. Cumhurbaşkanının idaredeki rolü büyük ölçüde semboliktir. Irak, idari olarak 18 vilayetten oluşmaktadır. Valiler, yerel seçimlerde oluşan İl Genel Meclisi üyeleri arasından seçilmektedir. Sadece başkent Bağdat'ın Valisi Başbakanın önerisi ve Parlamento onayı ile belirlenmektedir. Valiler aynı zamanda belediye başkanı görevini de yürütmekte olup, Valilikler bünyesinde Belediye birimleri bulunmaktadır.

Nüfus ve İstihdam

Irak nüfusunun 2021 yılı itibarıyla 41.179.351'dir. Nüfusun %59'unu 15-64 yaş grubu, %37'sini 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır. İşsizlik oranı %14,2'dir. (Dünya Bankası)

Irak'ta en kalabalık vilayet 7,3 milyon civarında nüfusu ile Bağdat'tır. Verimli arazilere yakınlığı ve başkent de olması nedeniyle Bağdat ve çevresi, nüfusun yaklaşık dörtte birini barındırmaktadır. Bağdat'ı, Musul ve Basra vilayetleri izlemektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Irak petrol ve doğalgaz zengini ülkedir. Petrol, ülke ekonomisinin dayandığı temel sektördür. Ham petrol ihracatı milli gelirin %60'ını, kamu gelirlerinin ise yaklaşık %90'ını oluşturmaktadır. Irak, dünyanın en düşük petrol üretim maliyetine sahip ülkelerinden birisidir.

OPEC üyesi olan Irak'ın (tespit edilmiş) petrol rezervi 145 milyar varildir. Irak rezerv itibarıyla, Venezuela, Suudi Arabistan ve İran'ın ardından OPEC üyesi 4. büyük petrol ülkesidir. Basra, Ceyhan ve Ürdün üzerinden ihracatını yapmaktadır. 2022 yılı Haziran ayı itibarıyla ihracatı 3,3 milyon varil/gündür. (SOMO: <https://somoil.gov.iq/exports>)

Irak ayrıca zengin doğalgaz rezervine de (132 tilyon feet³ / 3,7 trilyon m³) sahiptir. Irak'ın doğal gaz üretiminin neredeyse tamamı, petrol üretiminin bir yan ürünü olan ilişkili doğal gazdır (associated gas) Petrolle birlikte çıkarılan gaz yeterince değerlendirilemediğinden bir kısmı yakılmakta (flared natural gas), bir kısmı ise elektrik santrallerinde kullanılmaktadır. İhtiyacı karşılamadığından gerektiğinde İran'dan gaz ithalatı da yapılabilmektedir.

-OPEC:

https://www.opec.org/opec_web/static_files_project/media/downloads/publications/OPEC_ASB_2021.pdf

-EIA: <https://www.eia.gov/international/analysis/country/irq>

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	169	207	283	274	279	286	297	310
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	-15,7	7,7	9,3	4	2,5	2,1	2,3	2,7
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	4.222	5.021	6.696	6.320	6.278	6.274	6.334	6.448
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,6	6	6,5	4,5	3	2,1	2	2
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-10,8	7,8	16,3	13	9,3	6,7	4,8	3,9
Kamu borcu / GSYİH (%)	84	59	37	35	32	29	27	23

Kaynak: IMF (2022 Ekim)

Ekonomik Yapı

Irak ekonomisi, petrol gelirine dayalı bir yapıya sahiptir. Milli gelirin 2/3'ünü petrol geliri oluşturmaktadır. Uluslararası petrol fiyatındaki artış veya düşüşler, ekonomik gelirini doğrudan etkilemektedir. Öte yandan, geçmiş dönemlerde uzun süreli uygulanan ekonomik ambargolar ve iç güvenlik sorunları Irak'ın küresel ekonomiyle bütünleşmesini güçleştirmiştir. Neticede son 40 yıl Irak ekonomisi oldukça istikrarsız bir yapı sergilemiştir.

Ekonomide kamunun ağırlıklı payı bulunmakla birlikte, Irak özel sektörü gelişme göstermektedir. Irak tüketim, ara ve yatırım mallarını büyük oranda ithal etmektedir.

IMF'nin 2022-Mayıs tarihli Irak raporuna göre; Reel GSYİH'nın bu yıl pandemi öncesi seviyesine ulaşması öngörülmektedir. Artan gıda fiyatlarının en savunmasız kesimler üzerindeki etkisini azaltmak en acil önceliklidir. Yapısal reformları hızlandırmak, sosyo-ekonomik öncelikleri gerçekleştirmek için elverişli durumdaki petrol piyasası koşullarını kullanmak, Irak'ın orta vadeli ekonomik direncini güçlendirmenin anahtarı olacaktır. (IMF açıklamasının detayı için bakınız)

Dünya Bankasının 2022-Nisan tarihli değerlendirmesine göre ise özetle; Irak ekonomisi, pandeminin sebep olduğu ikiz şoktan ve 2020'de petrol fiyatlarındaki çöküşten yavaş yavaş toparlanmaktadır. Hem petrol hem de petrol dışı sektörlerdeki büyüme, petrol üretiminin artması ve COVID-19 kısıtlamalarının gevşetilmesiyle pandemi öncesi seviyelerine ulaşma yolunda ilerlemektedir. Genel görünüm; jeopolitik gerilimlerin yol açtığı belirsizlikler, devam eden pandemi, güvenlik zorlukları ve iklim değişikliği gibi önemli risklere tabi olmaya devam etmektedir. (Dünya Bankası Irak Ekonomi Raporu)

Yine Dünya Bankasının 2022 yılı Haziran tarihli diğer bir değerlendirmesine göre; 2022-2024 döneminde yüksek öngörülen petrol fiyatlarının Irak'ın mali ve dış dengelerini fazlada tutacağı, bununla birlikte ekonomik görünümün Ukrayna savaşı gibi jeopolitik risklere konu olmaya devam edeceği, petrol fiyatlarının daha yükselmesinin Irak'ın mali dengesini iyileştirecek olsa da, artan gıda fiyatları ve tarım ithalatındaki aksamaların önceden var olan yoksulluk eğilimlerini şiddetlendireceği ve gıda güvenliği risklerini artıracığı öngörülmektedir. (Dünya Bankası Overview)

2022 yılı itibarıyla 196 ülke arasında dünyanın 48. büyük ekonomisidir. 6.696 dolarlık kişi başına düşen milli geliri ile dünyada 97. sırada yer almaktadır. (IMF)

2021 yılında toplam döviz rezervi (altın dahil) 64 milyar dolardır. (Dünya Bankası)

GSYİH içinde sanayi sektörünün (inşaat dahil) payı %54, tarımın %4'tür. (Dünya Bankası)

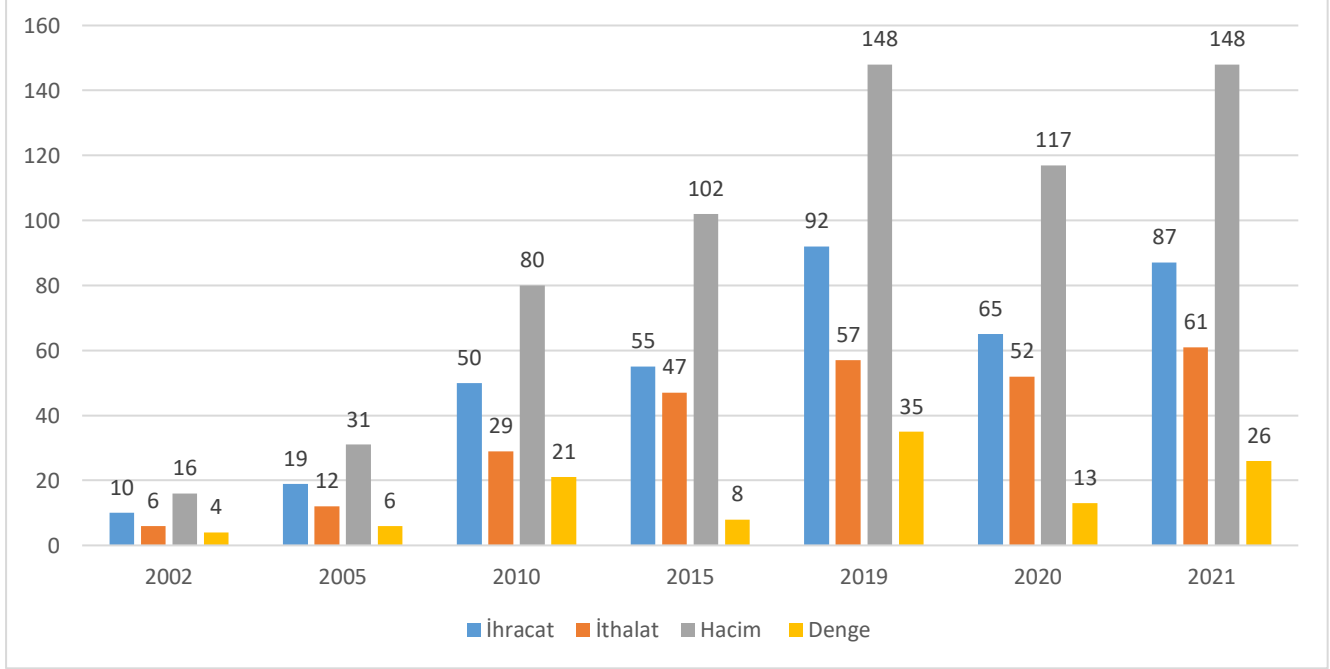
3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ekonomisi ve dış ticareti petrole dayanmaktadır.

Ülkenin Dış Ticareti

İrak'ın Dış Ticaret Göstergeleri (milyar dolar)

Kaynak: Trademap-mirrordata /İrak (30.11.2022)

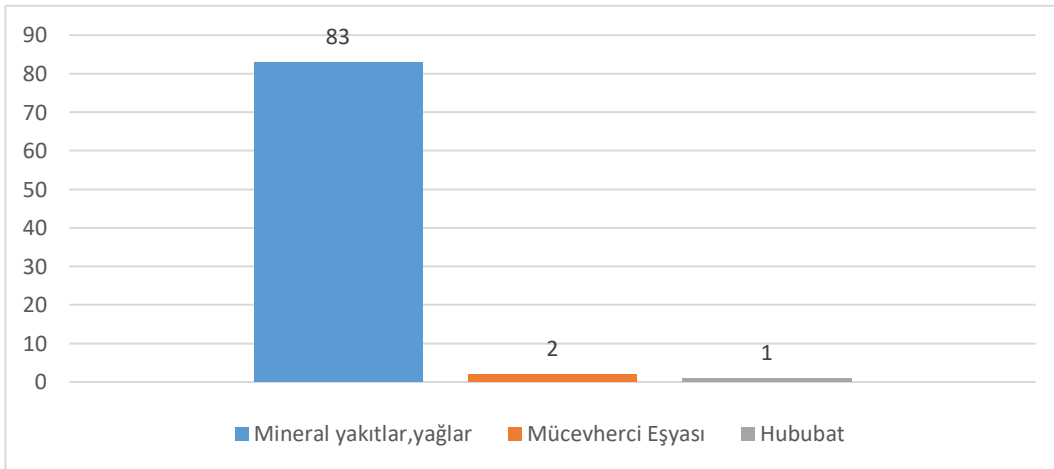
İrak, petrol ihracatı sayesinde dış ticareti fazla vermektedir.

İrak, sanayi malları üretimi çok kısıtlı bir ülke olduğundan, ihtiyaçlarını ithalat yoluyla karşılamaktadır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

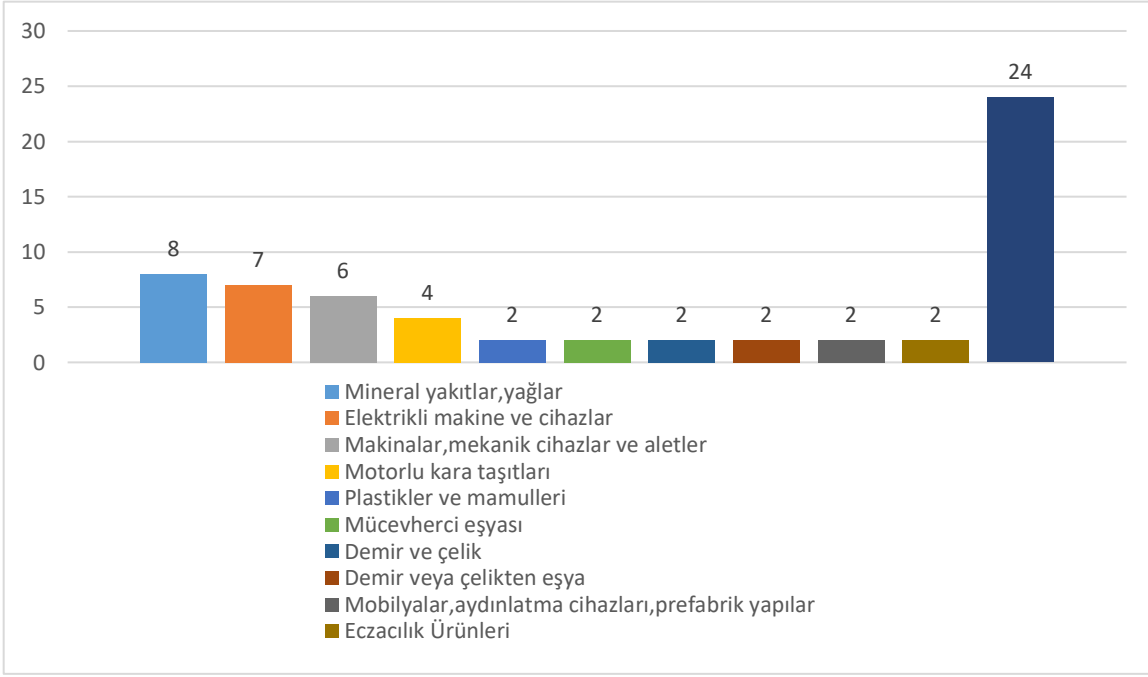
İrak'ın İhracatında Başlıca Ürün Grupları 2021 (milyar dolar)

Kaynak: Trademap-mirrordata/İrak

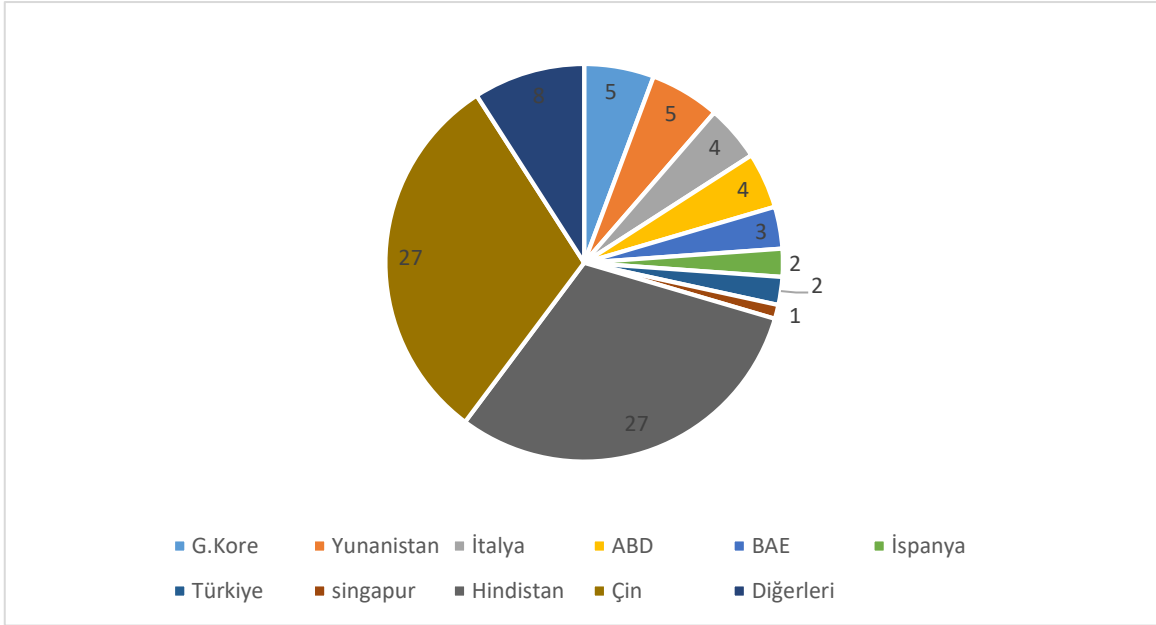
İthalat

İrak'ın İthalatında Başlıca Ürün Grupları 2021 (milyar dolar)

Kaynak: Trademap-mirrordata/İrak

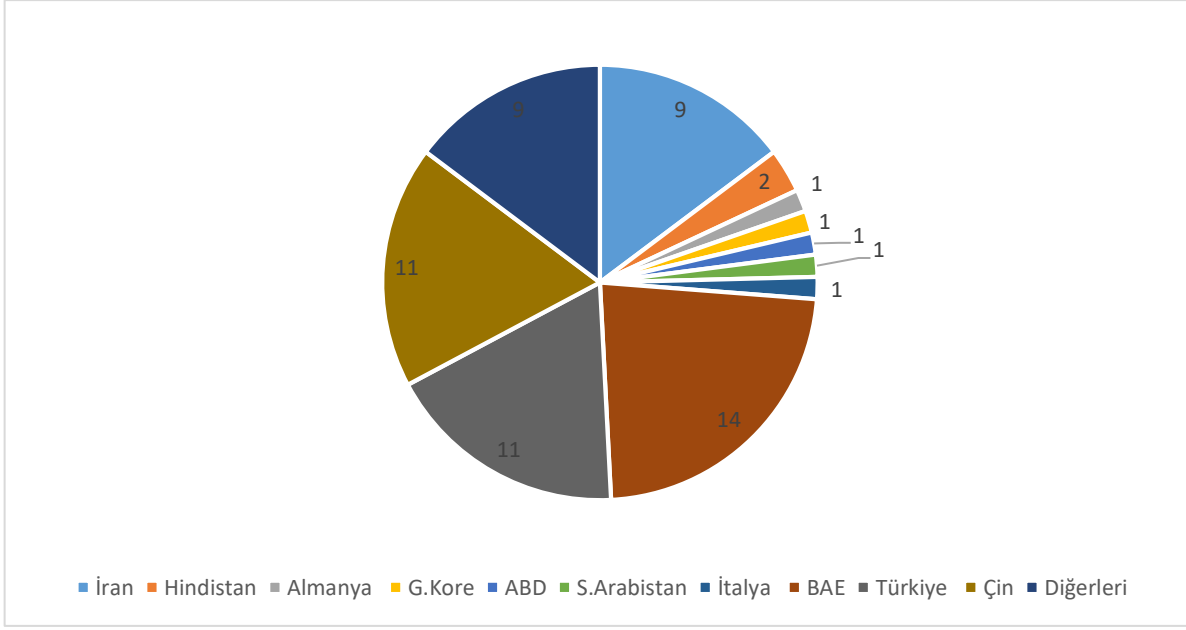
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata/İrak

İthalat

Irak'ın Ükelere Göre İthalatı 2021 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap-mirrordata/Irak

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Ülkede yaşanan savaş, terör, siyasi ve iktisadi istikrarsızlık, Irak'ın tek ihraç ürünü olan ve bütçedeki payı %90-95'i bulan petrolün fiyatının aşırı düşmesi kamu gelirlerinin azalmasına ve Irak'ın büyük bir finansal krize girmesine yol açmıştır. Tüm bunlar ülkede bulunan yabancı sermayenin de hızla ülkeyi terk etmesine neden olmuştur.

BM Ticaret ve Kalkınma Konferansı 2020 Dünya Yatırım Raporuna göre 2014-2019 döneminde Irak'ı terk eden sermaye 37 milyar dolara ulaşmıştır. Dünya Bankası verilerine göre, en kötü dönem olan 2014 yılında çıkan sermaye tutarı 10 milyar dolar olmuştur.

2020 yılı doğrudan yabancı sermaye yatırım tutarı 3,3 milyar dolar tutarındadır. (Dünya Bankası)

Diğer taraftan Dünya Bankası'nın Ocak 2018'de yayımladığı DEAŞ-terör saldırılarından doğrudan etkilenen yedi vilayetteki (Bağdat, Babil, Anbar, Selahattin, Musul, Kerkük, Diyala) hasar ve ihtiyaç tespitini içeren raporda toplam hasar ve zararın 46 milyar dolar tutarında olduğu belirtilmektedir. Rapora göre, yedi vilayetin uğradığı zarar ve ziyanın karşılanabilmesi için gereken yatırım tutarı 88,2 milyardır. Bunun 22,9 milyar dolarlık kısmına kısa vadede, 65,4 milyar dolarlık kısmına ise orta vadede ihtiyaç duyulmaktadır. Tüm hasar ve zararın giderilebilmesi için gereksinim duyulan yatırım miktarı konut ve yerleşim için 17,4 milyar dolar, sanayi ve ticaret için 10,6 milyar dolar, altyapı için 9,1 milyar dolar olarak öngörülmüştür. Irak, yeniden yapılanma için ihtiyaç duyduğu finansmanı kendi imkanları ile karşılamaktan uzaktır. Dolayısıyla, yeniden imar için yabancı sermaye ihtiyacı içindedir.

Irak Reform, Toparlanma ve İmar Fonu kapsamında yürütülen çalışmalar hakkında rapora aşağıda linki verilen Dünya Bankasının web adresinden ulaşılması imkanı bulunmaktadır.
➤ <https://www.worldbank.org/en/country/iraq/publication/iraq-reform-recovery-and-reconstruction-fund-i3rf-trust-fund-annual-progress-report-to-development-partners-2021>

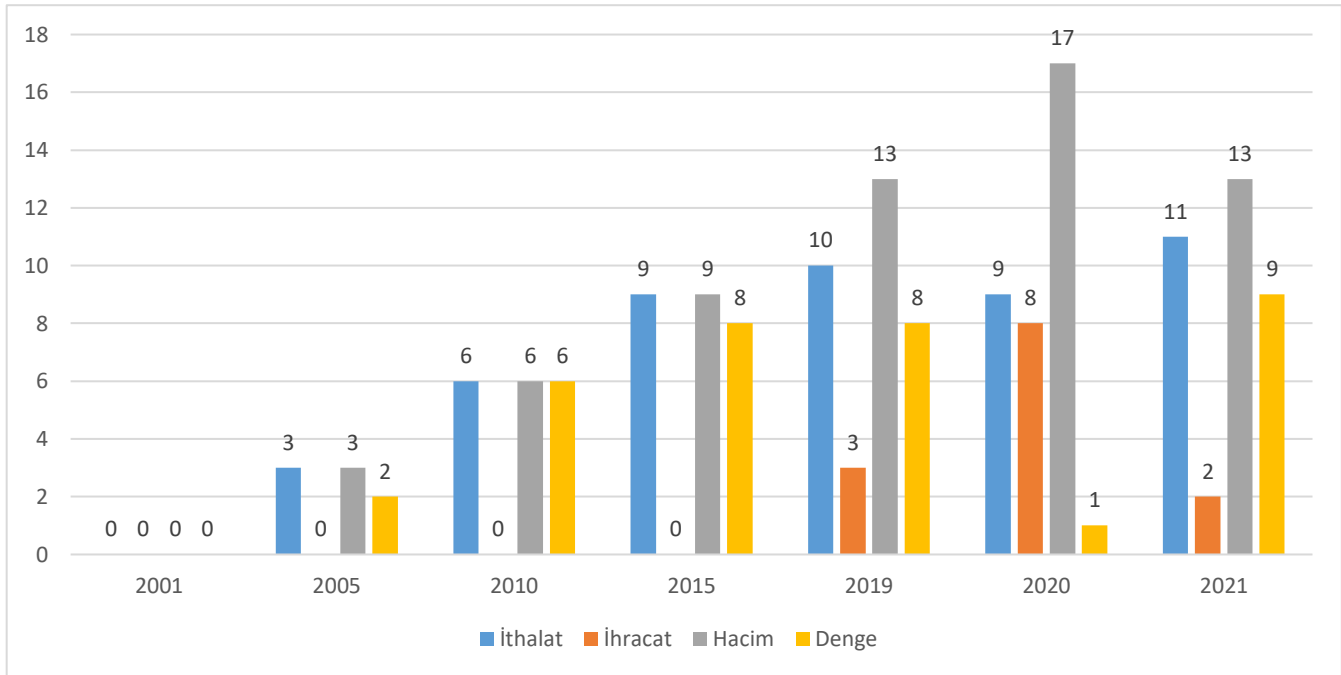
Türkiye'nin 2020 yılı itibarıyla yurtdışına gerçekleştirdiği 44 milyar dolar değerindeki toplam yurtdışı doğrudan yatırım stokunda, Irak 279 milyon dolar ve % 1 pay ile 17. sıradadır. (TCMB)

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

İkili ticaret Türkiye lehine fazla vermektedir.

Türkiye-Irak Dış Ticareti

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata

2021 yılında Irak'ın toplam ihracatımızdaki payı %4,9 olup 5. sıradadır. (Trademap/Türkiye-directdata)

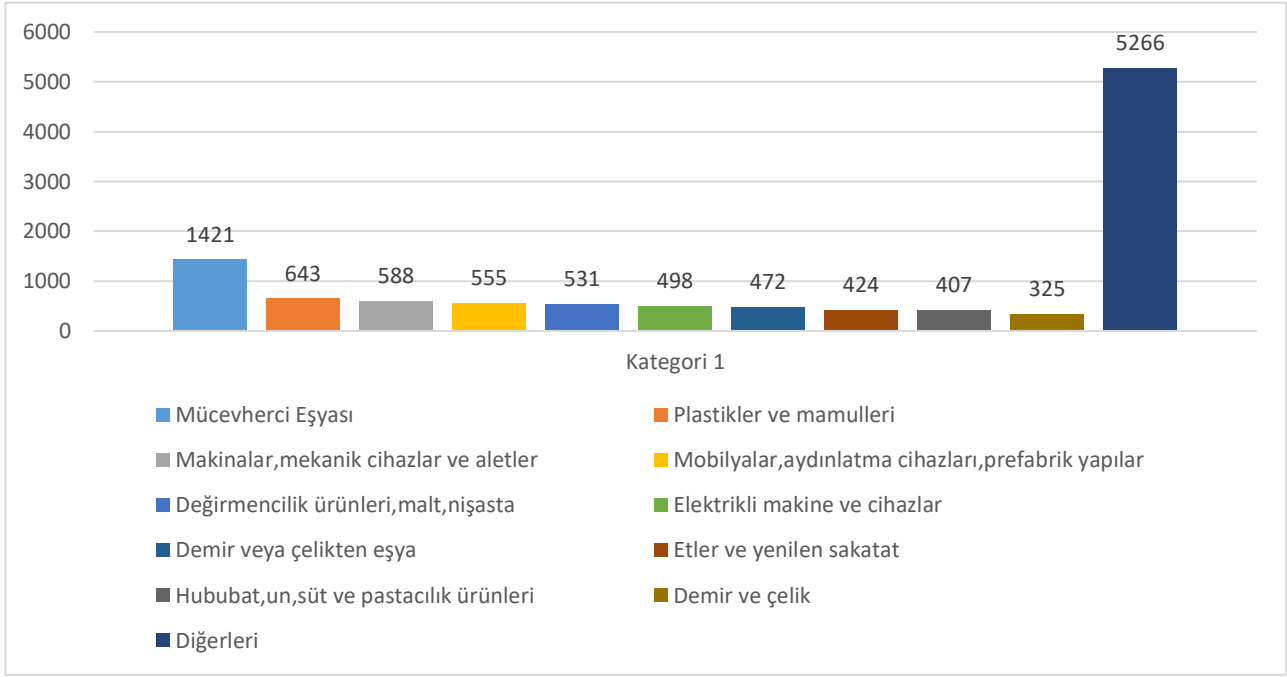
Toplam ithalatımızdaki yeri ise %0,61 pay ile 35. sıradadır.

Öte yandan, Türkiye, Irak'ın 2021 yılı ithalatında %18 pay ile 2. sırada yer almıştır.

(Trademap-mirrorsdata/Irak)

Türkiye'nin Irak'a İhracatında Başlıca Ürünler

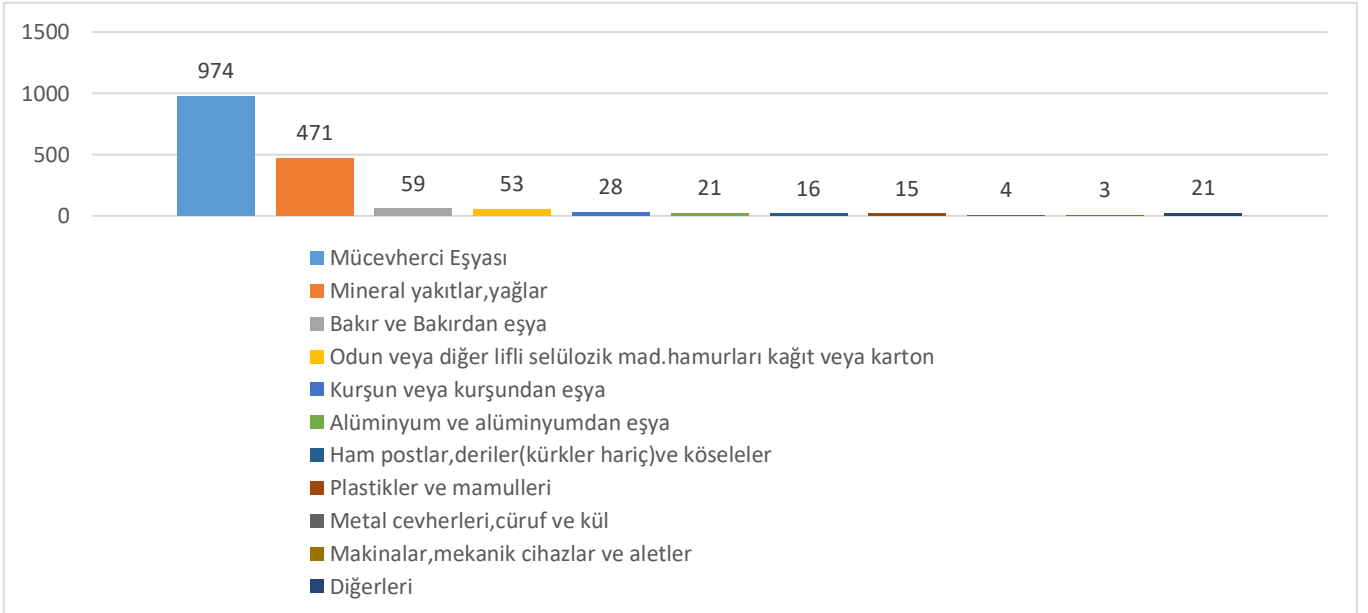
Türkiye'nin Irak'a İhracatında Başlıca Ürün Grupları 2021 (milyon dolar)

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata

Türkiye'nin Irak'tan İthalatında Başlıca Ürünler

Türkiye'nin Irak'tan İthalatında Başlıca Ürün Grupları 2021 (milyon dolar)

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata

EKLER:**EK-1: Irak'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (%, 2021)	Değişim (%, 2020- 2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			91 535 004	64 899 710	87 314 894	100	34,5
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	82 997 062	50 957 588	76 378 925	87,5	49,9
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4 674 088	4 646 831	6 037 401	6,9	29,9
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 538 135	7 975 862	2 081 271	2,4	-73,9
4.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	397 938	481 610	602 474	0,7	25,1
5.	1001	Buğday ve mahlut	493	505	330 171	0,4	65280,4
6.	1005	Mısır	30	79	277 952	0,3	351738
7.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	79 678	58 161	174 818	0,2	200,6
8.	1003	Arpa	0	0	161 726	0,2	100

9.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurut ulmuş)	369 506	90 840	124 598	0,1	37,2
10.	2304	Soya fasulyesi yağı üretiminde n arta kalan küspe ve katı atıklar	0	0	101 010	0,1	100
11.	7207	Demir veya alaşimsız çelikten yarı mamuller	43 092	66 000	93 460	0,1	41,6
12.	7208	Demir veya alaşimsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	1 508	37 472	78 330	0,1	109
13.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	29 475	17 738	72 652	0,1	309,6
14.	2715	Esasını tabii asfalt, tabii bitümen, petrol bitümeni, mineral katran veya mineral katran zifti teşkil eden karışımlar	6 019	16 178	52 514	0,1	224,6
15.	7601	İşlenmemi ş alüminyum	51 464	32 122	51 849	0,1	61,4

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak

EK-2: Irak'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (%, 2020-2021)	
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		56 568 682	52 108 112	60 866 722	100	16,8	
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	3 865 647	2 604 116	5 575 708	9,2	114,1
2.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	3 334 758	3 437 148	3 236 188	5,3	-5,8
3.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	113	251	2 430 491	4	968223,1
4.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	2 512 391	1 435 605	2 206 177	3,6	53,7
5.	8703	Otomobiller	2 533 353	1 841 503	2 205 800	3,6	19,8
6.	7214	İnşaat demiri	440 525	559 406	1 022 580	1,7	82,8
7.	2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purlar, sigarillolar ve sigaralar	1 283 786	921 742	1 020 493	1,7	10,7
8.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	977 057	1 030 751	1 017 511	1,7	-1,3
9.	1006	Pirinç	857 759	692 803	792 023	1,3	14,3
10.	8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatlı olanlar)	681 964	807 207	730 815	1,2	-9,5
11.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	688 691	690 783	692 837	1,1	0,3
12.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	701 390	558 988	666 386	1,1	19,2
13.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri	308 645	523 631	607 449	1	16

		koda dönüştüren ve işleyen mak.					
14.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	552 072	562 319	545 315	0,9	-3
15.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	579 853	488 103	538 614	0,9	10,3

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak

EK-3: Irak'ın Ükelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		91 535 004	64 899 710	87 314 894	100	34,5
1.	Çin	23 927 336	19 303 765	26 647 233	30,5	38
2.	Hindistan	22 085 016	16 172 948	26 566 073	30,4	64,3
3.	G. Kore	7 995 857	4 268 274	5 323 531	6,1	24,7
4.	Yunanistan	5 095 453	2 283 534	4 895 994	5,6	114,4
5.	İtalya	5 308 955	2 541 658	3 973 324	4,6	56,3
6.	ABD	7 240 544	3 266 564	3 885 397	4,4	18,9
7.	BAE	1 345 650	1 282 244	2 699 039	3,1	110,5
8.	İspanya	2 111 795	992 568	1 788 690	2	80,2
9.	Türkiye	2 678 193	8 201 655	1 664 100	1,9	-79,7
10.	Singapur	3 941 846	1 799 731	1 397 380	1,6	-22,4
11.	İran	126 789	134 261	1 196 597	1,4	791,2
12.	Almanya	738 927	468 152	1 099 886	1,3	134,9
13.	Tayvan	1 516 499	791 711	1 081 004	1,2	36,5
14.	Fransa	1 004 711	264 362	1 018 974	1,2	285,4
15.	Avusturya	611 238	298 451	801 232	0,9	168,5

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak

EK-4: Irak'ın Ükelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		56 568 682	52 108 112	60 866 722	100	16,8
1.	BAE	13 739 818	13 111 168	14 252 427	23,4	8,7
2.	Türkiye	10 224 285	9 142 515	11 131 282	18,3	21,8
3.	Çin	9 461 323	10 922 540	10 689 813	17,6	-2,1
4.	İran	5 388 584	4 978 100	8 914 605	14,6	79,1
5.	Hindistan	2 019 034	1 457 956	2 032 421	3,3	39,4
6.	Almanya	1 102 005	1 040 370	1 054 336	1,7	1,3
7.	G. Kore	1 945 190	935 040	986 404	1,6	5,5
8.	ABD	1 189 169	770 125	805 818	1,3	4,6
9.	S. Arabistan	677 929	671 222	776 000	1,3	15,6
10.	İtalya	614 799	609 584	775 883	1,3	27,3
11.	Ukrayna	584 012	596 904	686 667	1,1	15
12.	Hollanda	577 471	452 935	590 456	1	30,4
13.	Kuveyt	960 208	389 364	505 197	0,8	29,7
14.	Belçika	242 950	342 151	475 357	0,8	38,9
15.	Mısır	411 438	421 751	460 784	0,8	9,3

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak

Ek-5: Türkiye'nin Irak'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (%, 2020- 2021)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			10 224 285	9 142 515	11 131 282	100	21,8
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere n veya kıymetli metallere kaplama metallere n)	1 402 658	886 872	1 398 902	12,6	57,7
2.	1101	Buğday unu	459 709	444 234	479 932	4,3	8
3.	0207	Kümes hayvanların etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	374 710	307 698	424 052	3,8	37,8
4.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	329 597	334 157	349 985	3,1	4,7
5.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	345 774	335 078	344 306	3,1	2,8
6.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	137 919	143 306	232 918	2,1	62,5
7.	2304	Soya fasulyesi yağı üretiminde n arta kalan küspe ve katı atıklar	136 108	131 881	195 273	1,8	48,1
8.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri	211 321	218 813	193 720	1,7	-11,5

		hijyenik eşya					
9.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	121 391	129 157	184 757	1,7	43
10.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	177 786	149 861	178 457	1,6	19,1
11.	7604	Aluminyum dan çubuklar ve profiller	96 017	108 279	164 049	1,5	51,5
12.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	148 713	131 714	158 389	1,4	20,3
13.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmiştir)	94 732	97 427	137 444	1,2	41,1
14.	7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	108 871	124 573	135 285	1,2	8,6
15.	3917	Plastikten hortumlar,	111 583	125 295	132 701	1,2	5,9

		borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)					
--	--	---	--	--	--	--	--

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Irak'tan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2019	2020	2021	Pay (% 2021)	Değişim (% 2020-2021)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			2 678 193	8 201 655	1 664 100	100	-79,7
1.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 400 639	7 940 023	970 850	58,3	-87,8
2.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	71 142	91 932	365 041	21,9	297,1
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	72 093	37 328	105 204	6,3	181,8
4.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırpıntıları	13 580	10 842	52 640	3,2	385,5
5.	7403	Rafine edilmiş bakır ve	37 421	36 281	46 485	2,8	28,1

		bakır alaşımları (ham)					
6.	7801	işlenmemiş kurşun	16 271	18 155	27 906	1,7	53,7
7.	7601	işlenmemiş alüminyum	7 830	1 833	20 711	1,2	1029,9
8.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	8 718	5 777	12 998	0,8	125
9.	7408	Bakır teller	13 499	7 422	11 567	0,7	55,8
10.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	6 436	5 644	10 633	0,6	88,4
11.	2620	Arsenik, metalleri veya bunların bileşiklerini içeren cüruf, küller ve kalıntılar	0	208	3 522	0,2	1593,3
12.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	351	381	2 742	0,2	619,7
13.	7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	5 248	2 320	0,1	-55,8
14.	8422	Bulaşık, şişe vb yıkama ve kurutma makinaları, şişe, kutu çuval vb	234	280	2 064	0,1	637,1

		doldurma , etiketlem e makinala rı, ambalaj vb makinala r					
15.	4105	Koyun ve kuzuların dabaklan mış veya crust (ara kurutmalı) derileri	1 438	994	2 007	0,1	101,9

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata